

Dosarul nr. 2ra-2038/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. R. Pascari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, I. Muruianu, M. Guzun)

DECIZIE

18 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Victor Burduh
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Gheorghe Străisteanu

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Gheorghe Străisteanu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Procuraturii mun. Chișinău oficiul Buiucani cu privire la constatarea încălcării dreptului de a nu fi tras la răspundere contravențională și a dreptului la un proces echitabil și repararea prejudiciului moral

împotriva deciziei din 27 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Gheorghe Străisteanu și menținută hotărârea din 28 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 2 noiembrie 2018, Gheorghe Străisteanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Procuraturii mun. Chișinău oficiul Buiucani cu privire la constatarea încălcării dreptului de a nu fi tras la răspundere contravențională și a dreptului la un proces echitabil și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că la 25 iunie 2018, procurorul în Procuratura mun. Chișinău oficiul Buiucani, Mariana Copeciuc a fabricat în privința lui un dosar contravențional potrivit indicilor prevăzute de art. 335 Cod contravențional.

Faptul fabricării dosarului contravențional (penal) de către procuror în privința lui a fost constatat prin hotărârea din 16 august 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, menținută în vigoare prin decizia irevocabilă din 8 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Astfel, printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă s-a stabilit că dânsul a fost tras la răspundere contravențională (penală) și sancționat vădit ilegal, contrar prevederilor Codului contravențional, prin falsificarea unei ordonanțe de pornirea a cauzei contravenționale.

Ca urmare, i-a fost încălcat grav dreptul fundamental prevăzut de Constituția Republicii Moldova și Convenția Europeană de a nu fi tras la răspundere contravențională (penală) contrar prevederilor legislației în vigoare, prezumția nevinovăției, încălcare care cade sub incidența art. 6.1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Totodată, a remarcat că, deoarece ordonanța din 25 iunie 2018 a fost întocmită cu date eronate, false, lipsindu-l intenționat de dreptul la apărare, dreptul de a prezenta probe, cereri, plângere, declarații, i-a fost încălcat astfel dreptul la un proces echitabil, neavând parte de un proces echitabil în conformitate cu art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, fapt confirmat și prin hotărârea de 16 august 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, menținută în vigoare prin decizia irevocabilă din 8 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

A obiectat că a fost tras la răspundere contravențională (penală) ilegal, fiind frustrat puternic, având emoții negative și suportând cheltuieli contestând acțiunile ilegale ale procurorului Marina Copeciu, participând la ședințele de judecată.

Cu referire la prevederile art. 1405 Cod civil, a menționat că instanța de judecată urmează să determine că prin tragerea la răspundere contravențională ilegală, i-a fost încălcat dreptul prevăzut de art. 53 din Constituția RM, iar suferințele psihice provocate trebuie compensate prin acordarea unor despăgubiri.

A reiterat că a fost învinuit în comiterea unei contravenții prevăzută de art. 335 Cod contravențional, fiindu-i incriminate unele acțiuni care ulterior s-au adeverit a nu fi comise, a fost învinuit în unele fapte care nu și-au găsit confirmare, la momentul actual, existând o hotărâre judecătorească irevocabilă pe marginea acestui caz, acțiune care constituie o sancționare în privința sa pentru fapte delictuale neadeverite.

A precizat că, în perioada examinării cauzei contravenționale, a fost obligat să se prezinte la ședințele de judecată pentru examinarea acesteia, să scrie explicații, să depună mărturii, declarații, să demonstreze nevinovăția sa.

Așadar, în urma pornirii procesului contravențional, prin acțiunii ilegale ale procurorului, i-a fost încălcat dreptul de nu fi învinuit ilegal, în lipsa unei fapte contravenționale.

Cu referire la prevederile art. 14, 1398, 1405, 1422 și 1423 Cod civil, a evidențiat că prejudiciul moral și material este în directă legătură cu acțiunea ilegală ale procurorilor în mun. Chișinău oficiul Buiucani, care au acționat vădit ilegal, ignorând intenționat prevederile legislației în vigoare, iar pentru falsificarea în privința sa a cauzei contravenționale și tragerea la răspundere contravențională (penală) contrar legislației în vigoare, ilegal, pentru o faptă pe care nu a comis-o, provocându-i daune morale și materiale irecuperabile.

A relevat că prin ignorarea intenționată a prevederilor legislației în vigoare, aplicarea pedepsei contravenționale (penale) vădit ilegal de către procurorii în

Procuratura mun. Chișinău oficiul Buiucani i-a fost cauzat prejudiciu moral care dă temei pentru răspunderea delictuală.

Astfel, mărimea prejudiciului moral o estimează în suma de 4 500 de lei, care este cu mult mai mică decât mărimea sumelor oferite de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauze similare decise împotriva Moldovei, manifestat prin sentimente de frustrare cauzate de caracterul ilegal al acțiunilor procurorilor în Procuratura mun. Chișinău oficiul Buiucani comise vădit contrar legislației, suferințe continue din cauza nenumăratelor ilegalități comise în privința sa de către Procurorii în Procuratura mun. Chișinău oficiul Buiucani, falsificarea mai multor dosare contravenționale, penale, urmărire secretă ilegală, amenințări, umilire, înjosire, refuzul furnizării informației solicitate, refuzul înregistrării cererilor, plângerilor, acțiuni care demonstrează că procurorii în Procuratura mun. Chișinău oficiul Buiucani intenționat acționează contrar legislației în vigoare, anxietate cauzată de incertitudinea creată de către procurorii în Procuratura mun. Chișinău oficiul Buiucani din comportamentul cărora a înțeles că ilegalitățile comise, în viziunea lor, este o normă de drept, suferințe psihice, stresuri, nervi, griji, afectare sufletească și spirituală, oboseală, dificultăți, demoralizare, descurajare, hedonisit - limitarea de a se bucura de plăcerea vieții, de satisfacții spirituale și materiale.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 1, 2, 3, 4, 5, 13 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, art. 45, 383, 384, 441 Cod contravențional, art. 166-173 CPC, art. 1398, 1405, 1416, 1422, 1423 Cod civil.

A solicitat admiterea acțiunii, constatarea încălcării dreptului lui de a nu fi tras la răspundere contravențională (penală) ilegală, prezumția nevinovăției și a dreptului lui la un proces echitabil prevăzut de art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, încălcare comisă prin întocmirea ordonanței de pornire a cauzei contravenționale din 25 iunie 2018, vădit ilegal, prin fabricarea, falsificarea dosarului contravențional (penal) din 25 iunie 2018, încasarea din contul Procuraturii mun. Chișinău oficiul Buiucani în beneficiul lui a sumei de 4 500 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin fabricarea, falsificarea în privința sa a dosarului contravențional (penal) intenționat ilegal.

Prin hotărârea din 28 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 27 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Gheorghe Străisteanu și menținută hotărârea primei instanțe.

La 22 iulie 2019, prin intermediul Oficiului Poștal, Gheorghe Străisteanu a declarat recurs împotriva deciziei din 27 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu actele judecătorești recurate, considerându-le ilegale, emise contrar tuturor prevederilor legislației naționale și internaționale, urmând a fi casate integral cu rejudecarea cauzei în instanța supremă și admiterea tuturor cerințelor indicate în cererea de chemare în judecată, or, prima

instanță și instanța de apel nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată și au interpretat în mod eronat legea, au ignorat intenționat toate probele și prevederile legislației în vigoare.

A remarcat că hotărârea instanței judecătorești trebuie să fie pronunțată în numele legii, să fie legală, întemeiată și să conțină răspunsuri la toate pretențiile.

Totodată, a menționat că hotărârea poate fi întocmită liber, dar trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clară, înțeleasă de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de reclamant și pârât, la caz, însă, hotărârea primei instanței și decizia instanței de apel nu corespund cerințelor art. 241 alin. (5) CPC.

La 18 octombrie 2019, prin intermediul Oficiului Poștal, Procuratura mun. Chișinău Oficiul Buiucani a depus referință la recursul declarat de Gheorghe Străisteanu, solicitând respingerea recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 22 iulie 2019 împotriva deciziei din 27 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Actele cauzei denotă că Gheorghe Străisteanu, înaintând acțiunea în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Procuraturii mun. Chișinău oficiul Buiucani, a solicitat constatarea încălcării dreptului lui de a nu fi tras la răspundere contravențională (penală) ilegală, prezumția nevinovăției și a dreptului lui la un proces echitabil prevăzut de art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, încălcare comisă prin întocmirea ordonanței de pornire a cauzei contravenționale din 25 iunie 2018, vădit ilegal, prin fabricarea, falsificarea dosarului contravențional (penal) din 25 iunie 2018, încasarea din contul Procuraturii mun. Chișinău oficiul Buiucani în beneficiul lui a sumei de 4 500 de lei

cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin fabricarea, falsificarea în privința sa a dosarului contravențional (penal) intenționat ilegal.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii pe care a respins-o ca neîntemeiată.

Judecând apelul declarat de către Gheorghe Străisteanu, instanța de apel a respins apelul și a menținut hotărârea primei instanțe.

În susținerea poziției sale atât prima instanță, cât și instanța de apel având în vedere prevederile art. 3 lit. d) și 6 lit. c) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, au concluzionat că Gheorghe Străisteanu nu este îndreptățit să solicite repararea prejudiciului, în condițiile în care în cadrul examinării cauzei nu au fost constatate circumstanțele expres prevăzute de lege care ar justifica dreptul acestuia de a pretinde repararea prejudiciului.

Instanța de recurs conchide, însă, că o astfel de concluzie este una pripită, fapt ce rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată și din specificul obiectului acțiunii în cauză, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra motivelor invocate în apel, circumstanțelor pricinii și cadrului legal, fără a da o apreciere cuvenită pretențiilor formulate în prezentul litigiu în raport cu materialul probator și normele de drept ce reglementează acest aspect.

Astfel, la caz, este de principiu că Gheorghe Străisteanu prin cererea de chemare în judecată, pretinde repararea prejudiciului moral ca urmare a pornirii de către procurorul în Procuratura municipiului Chișinău Buiucani a procesului contravențional în privința sa, prin ordonanța din 25 iunie 2018, în acest sens invocând prevederile art. 1, 2, 3, 4, 5, 13 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, cât și dispozițiile art. 45, 383, 384, 441 Cod contravențional, art. 166-173 CPC, art. 1398, 1405, 1416, 1422, 1423 Cod civil.

Judecând cauza și constatând netemeinicia cererii de chemare în judecată, instanțele de judecată ierarhic inferioare, într-un mod neînțeles, trecând cu vederea circumstanțele de drept pe care reclamantul și-a întemeiat pretențiile sale, au supus examinarea cauzei doar prin prisma prevederilor Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, menționând că Gheorghe Străisteanu nu este îndreptățit să solicite repararea prejudiciului, în condițiile în care în cadrul examinării cauzei nu au fost constatate circumstanțele expres prevăzute de lege care ar justifica dreptul acestuia de a pretinde repararea prejudiciului.

Or, în speță este cert că Gheorghe Străisteanu și-a întemeiat cererea de chemare în judecată, susținută de altfel fără modificări pe parcursul examinării cauzei în fond, inclusiv și pe prevederile art. 384 alin. (2) lit. u) Cod contravențional, care prevăd că persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

Instanța de recurs relevă și faptul că, deși Gheorghe Străisteanu, prin cererea de apel depusă împotriva hotărârii primei instanțe, a subliniat că prejudiciul este solicitat de către el și prin prisma art. 384 alin. (2) lit. u) Cod contravențional, ca urmare a pornirii în privința sa a unui proces contravențional prin ordonanța procurorului în Procuratura municipiului Chișinău Buiucani din 25 iunie 2018, instanța de apel, a lăsat fără apreciere acest temei de drept și, la fel, reținând că prezenta acțiune este inițiată în temeiul Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, constată că Gheorghe Străisteanu nu poate pretinde repararea prejudiciului moral.

Ca urmare, reieșind din specificul acțiunii deduse judecării la caz și în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei pretențiilor formulate, era indispensabil, alături de cele constatate, de a verifica cerințele formulate prin prisma pretențiilor formulate în prezentul litigiu în raport cu normele de drept invocate în acțiune de către Gheorghe Străisteanu.

Pe când, instanța de apel fără a intra în esență și fără a supune aprecierii cuvenite pretențiile formulate în prezentul litigiu în raport cu prevederile legale sub imperiul căror urmează a fi judecată prezenta cauză, s-a limitat doar la concluziile reținute de către prim instanță.

În acest context, instanța va menționa că cerințele din acțiune nu trebuie reduse numai la fundamentul raportului juridic dedus judecării, ci și la temeiurile de drept ale cererii.

Temeiul juridic al dreptului valorificat prin cerere, nu poate fi confundat nici cu cauza acțiunii, dar nici cu dreptul subiectiv și nici cu mijloacele de dovadă ale temeiului juridic.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Distinct de cele mai sus arătate, având în vedere că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând cauza, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Gheorghe Străisteanu.

Se casează integral decizia din 27 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Gheorghe Străisteanu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Procuraturii mun. Chișinău oficiul Buiucani cu privire la constatarea încălcării dreptului de a nu fi tras la răspundere contravențională și a dreptului la un proces echitabil și repararea prejudiciului moral, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Victor Burduh

Nicolae Craiu